

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **T. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 czerwca 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 4 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 538/24,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II K 1108/21

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;
2. obciążyć oskarżonego **T. P.** kosztami sądowymi postępowania skargowego;
3. nie uwzględnić wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego **M. S.** o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kłodzku wyrokiem z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II K 1108/21 uniewinnił T. P. i drugiego z oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone zarówno przez oskarżyciela publicznego, który w wywiedzionej apelacji na niekorzyść oskarżonych podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, jak i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, który w środku odwoławczym pod adresem sądu *meriti* podniósł zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych i obrazy przepisów prawa procesowego w postaci art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k.

Po rozpoznaniu powyższych środków odwoławczych, Sąd Okręgowy w Świdnicy, wyrokiem z dnia 4 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 538/24, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Kłodzku do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego T. P., zaskarżając go w całości i zarzucając mu *„naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 KPK z uwagi na rozpoznanie sprawy i wydanie wyroku przez nienależycie obsadzony skład sądu, bowiem w sprawie orzekała sędzia sądu, która została powołana na to stanowisko na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą”*. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania

Pisemne odpowiedzi na skargę złożone zostały zarówno przez prokuratora jak i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, w których wnieśli oni o jej oddalenie. Nadto pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wystąpił o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów postępowania skargowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, co w konsekwencji skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego sporny pozostaje charakter uchybienia awizowanego przez obrońcę oskarżonego. W tym zakresie ukształtowały się odmienne linie orzecznicze. Według pierwszej z nich, zasiadanie w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego sądu powszechnego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), winno być rozpatrywane jako nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Takie rozumienie wskazanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej zostało zapoczątkowane uchwałą składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I 4110 1/20, OSNKW nr 2/2020, poz. 7), a następnie po utracie waloru normatywnego wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61), kontynuowane w kolejnych judykatach (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20; postanowienie z dnia 17 marca 2021 r., I KK 28/21; postanowienie z dnia 18 listopada 2021 r., V KK 475/21; postanowienie z dnia 6 kwietnia 2022 r., V KK 491/21; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., III KK 115/22; wyrok SN z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21; postanowienie SN z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22; wyrok SN z dnia 25 maja 2023 r., II KK 261/21; postanowienie SN z dnia 22 maja 2024 r., V KO 14/24). Z kolei według drugiej linii orzeczniczej, tego rodzaju uchybienie może być rozważane jedynie w kategoriach innego rażącego naruszenia prawa (*vide* m.in. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21; postanowienie SN z dnia 12 lipca 2022 r., III KK 222/22; postanowienie SN z dnia 3 listopada 2022 r., V KK 660/21; postanowienie SN z dnia 30 listopada 2022 r., II KK 468/21; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., IV KK 477/22; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., III KS 73/22; zarządzenie SN z dnia 8 lutego 2023 r., II KO 119/22; postanowienie SN z dnia 13 lutego 2024 r., IV KK

576/23; postanowienie SN z dnia 11 czerwca 2024 r., IV KK 149/24; postanowienie SN z dnia 20 sierpnia 2024 r., IV KK 317/24). Niezależnie jednak od przyjętej optyki nie budzi wątpliwości, że sam fakt zasiadania w sądzie powszechnym sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach z 2017 r. nie skutkuje automatycznie koniecznością uchylenia takiego wyroku. Nawet bowiem zwolennicy wiązania tego rodzaju uchybienia z nienależytą obsadą sądu przyznają, że przesłanka ta nie ma charakteru *stricte* bezwzględnego (*vide* uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Konieczne jest bowiem wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantuje chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości, na co wskazują wszystkie wymienione orzeczenia Sądu Najwyższego, w tym przywołana uchwała składu połączonych izb, która została uznana za niezgodną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Tymczasem skarżący sygnalizując zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wskazał na jakąkolwiek okoliczność chociażby uprawdopodobniającą brak bezstronności sędziego orzekającego w sądzie drugiej instancji, który miał zostać powołany na stanowisko sędziowskie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach z 2017 r. Uzasadnienie zarzutu sprowadza się w zasadzie do zacytowania czterech orzeczeń Sądu Najwyższego, które jak wskazano nie stanowią jednolitej linii orzeczniczej. Ponadto jak słusznie zauważył oskarżyciel publiczny, obrona na wcześniejszym etapie postępowania nie kwestionowała składu sądu *ad quem*, w szczególności nie składała wniosku o wyłączenie sędziego, co nie może pozostać bez wpływu na ocenę zarzutu podniesionego w skardze. Tym bardziej, że w postępowaniu odwoławczym istniała również możliwość złożenia wniosku w trybie art. 42a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych o zbadanie niezawisłości i bezstronności sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy w drugiej instancji. Powyższe okoliczności przekonują, że do czasu zakończenia postępowania odwoławczego obrona akceptowała wyznaczony do rozpoznania sprawy skład sądu *ad quem*, a obecnie podnoszony w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzut został skonstruowany wyłącznie na potrzeby postępowania skargowego i jest wynikiem niezadowolenia z rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie SN z dnia 5 lipca 2022 r., II KK 72/22).

Z tych względów, wobec niestwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy oddalił skargę, obciążając oskarżonego T. P. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

Odnosząc się do wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym, uznać go należało jako przedwczesny. Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, postępowanie skargowe nie jest postępowaniem kończącym postępowanie karne, skoro przesądza ono jedynie na jakim etapie to postępowanie karne będzie się dalej toczyło. Z tego powodu w orzeczeniu w przedmiocie skargi Sąd Najwyższy nie powinien orzekać co do kosztów zastępstwa procesowego (pełnomocnika z wyboru), który reprezentuje przecież oskarżyciela posiłkowego w toku całego postępowania. Koszty te powinny być rozliczone w orzeczeniu kończącym postępowanie karne, zgodnie z przepisem art. 626 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., II KS 18/21; postanowienie SN z dnia 13 lipca 2022 r., III KS 37/22; postanowienie SN z dnia 21 listopada 2024 r., I KS 36/24).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[PŁ]

[r.g.]